

nius 20-án
játék
portozat
zött számtalan
ez 1 frt; Be-
ák és gyerme-
árnál 1 frtért
20 krért meg-
AP
gyesü. Nehéz
nka értékét a
b hivatkozhat.
ki. A politikai
függetlenül
ését. Partkú
szódott róla,
ntélyt s mel-
át mindenkor,
itikai mint a
és tetterő
a csángó-
adományyal
éyezett.
tollu bel- és
számára, me-
változik. Az
tt tanulásos
mányai. Zené-
ak mellett to-
almi, főleg a
PESTI HIR-
ztika legjobb
ink biztosítá
mi szempont-
mények tarka
sítő látja el,
a rendőrség
l. A végtér
az iparost
eziknek va-
mi naponta
igényeit.
be a közö-
esztők, iro-
ésének meg
i. Marinoni-
tekvé-einket
rt 50 kr.
rt 20 kr.
AP

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Szechenyi-utca SIMON-ház Kunca József
ur kereskedésével szemben.
HIRDETME NYEK,
Hirdetési díjak és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
máson közlemények ide intézendők
Hirdetési díjak csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:
Egész évre 10 frt — kr
Félévre 5 frt — kr
Negyedévre 2 frt 30 kr
Egy hónapra 1 frt — kr
Hirdetési díj:
Ot-hasábsopetisorszert egyzeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilvter 4 hasábsopetisorszert 20 kr.

XIII. évfolyam. 1886.

Debreczen, Hétfő június 21.

119. szám.

Debreczen június 21.

A Janszki-ügy hullámai már rég elsimultak, a hozzákötött kormányválság híresztelésének alaptalansága meg pláne még a hercehurcák folyamában kitűnt, de azért az ellenzéki lapok, bámulatos szívóssággal, még mindig ragaszkodnak egy kedvező eszméjükhöz, a mit képzeltekben akkor már-már megvalósultnak láttak: a Tisza-kormány bukásához.
A Tisza-kabinet nem esett áldozatul a kölesönös tapintatlanságokkal veszélyessé szított Janszki ügynek, ezt tudjuk. Nem is fog esni, ezt reméljük, hiszen reméljük, és pedig a király ő felsége alkotmányos érületébe vetett rendíthetetlen hitünkkel fogva. Az ellenzéki lapok messzelátó politikusi másképp gondolkoznak. Ugy gondolkoznak, hogy a mit most Tisza Kálmán tett, azt Bécsben nem fogják elfelejteni. Várnak egy jó alkalomra, s ezt föl fogják használni a megbuktatására. És Tisza Kálmán mégis meg fog bukni. Nem is sok idő múlva. A terminus az öszre tűzik ki. Addig Tisza keresztül viszi a vámegezményt meg egynemely Ausztriának s a közöskormányának kellemes dolgokat, s aztán a mór, a ki megtette kötelességét, mehet.
Az is megnevezik, a mi a bukására okul fog szolgálni. Az új póthitel, szerintök újabb 15 vagy 20 millió erejéig. (Ilyenkor dobálóznak a milliókkal.)

Nos, hát mi nem tudjuk, lesz-e még és hány tulköltekezési millió fődözésére lesz szükség újabb póthitelre: de azt tudjuk, hogy ez a kérdés a maga lényegében már pro és kontra untig meg volt beszélve úgy a sajtóban mint a parlamentben s itt nem az öszszegék nagysága, hanem maga a tulköltekezés ténye jöhet számításba. Ez pedig már túlhaladt álláspont. Ha a Tisza-kormány e miatt eddig nem bukott meg, ezután sem bukhatik meg. Ha csak a tulköltekezés dolgában ezután azt nem tudnák kimutatni, hogy a Tisza-kormány tagjai büntetés vagy igazolhatatlan tulköltekezéseket tettek. De ettől nincs okunk tartani. A Tisza-kormány, illetve egyes tagjai, engedve a közszükségletnek és a minden oldalról jövő szorongatásoknak, túllépheték a költségvetésük korlátait akár hány millióval, de azt, hogy az ország pénzét haszontalanul vagy szükségtelen dolgokra pocskolták volna el, nem fogják bebizonyíthatni soha. Magáért a tulköltekezés tényéért pedig a törvényhozas és a korona már megadta a fölmentvényt.

Mi következik ebből? Az, hogyha a Tisza-kormány mégis e miatt bukne el később, ez csak az ürügy lenne, nem pedig az ok; palástolója a valódi oknak, a mi nem más lenne, mint mégis és csakugyan a Janszki-ügy. Vagy nem? Mindegy. A nemzet fejéből ezt nem fogná kiverhetni senki. Ily okból való bukását a Tisza-kormánynak pedig kívánhatják odaát Belciediek és az ország reakcionáriusok, no meg ami ellenzékünk (de ennek sem a józabbja): de nem kívánhatja senki, aki elfogulatlanul itéli meg a helyzetet s öszinte barátja a hazának a dinasztának és a monarchának.

Csudálatos kétféjű gondolkozást tanusit különben erre nézve a mi ellenzéki sajtónk. Egyrésztől kilátásba helyezi a bécsi revanche-ot Tisza ellen, más részről azt mondja, hogy nem is volna jó, ha Tisza a Janszki-ügy miatt bukne, mert ez csak növelné a népszerűségét s dicsőséggel vonulna vissza. Azért jó lesz ürügyn-k az újabb póthitel. S ezt az

ürügyn-k a mi derék ellenzékünk kész elfogadni komoly okuk, csak hogy Tiszát bukni lássa.

Ez aztán az erkölcsi tartalomnak teljes hijával levő politika. Hogy mi lesz azután? . . . Qui vivra, verra, mondja a P. Napló.

Különböben azt hisszük, nem kell ezt a dolgot komolyan venni. Az ellenzék festi a falra a Tisza ördögét, mert ez neki jól esik. Ennyi az egész. Hogy minő alapon áll ez az ellenzéki kombináció és mit helyez kilátásba, azt nagyon kimutatva látjuk egy „közéletünk belső rugóival ismerős politikusi“ révén ellenzéki szárnyra bocsátott cikkkel, a mely fölbukkant eredetileg a kolozsvári „Ellenzék“ben s vándorútjában látható lón a debreczeni, szegedi s ki tudja még, mely más vidéki szébbeli lapokban, ezzel az utmutató fölirással: „Tisza helyzetéről“. A Tisza helyzete s az alkotmány és mind kettőnek a jövője alaposan megmutatva és prognosztizálva van ebben a klassziku bezáró tételben:

„Röviden összefoglalva; megbukhatik Tisza talán adósságsinálás miatt, de nem bukhatik meg az alkotmány az adósságsinálás miatt.“

— A vámtarifa. A Bud. Corr. jelenti: Az osztrák képviselőház az által, hogy a nehéz nyers petroliumra tegnap este 1 frt 42 kr-nál magasabb tételt szavazott meg, azonosította magát egynemely petroliumforrás tulajdonos különleges érdekével, s ezen érdekét fölfeje helyezte Ausztria általános érdekeinek, az öszszes osztrák ipar, valamint a mezőgazdaság boldogulásának, minthogy ezen határozat következtében, a mint illetékes információink alapján biztosíthatjuk — egy új vámtarifa létrejötte egyáltalában beláthatatlan távolba van helyezve. A magyar förendliház az osztrák képviselőház ezen határozata után — a mint értesülünk — a vámtarifát a jelen állásnak alatt egyáltalában nem is fogja tárgyalni, hacsak az osztrák urakháza nem szavazza meg esetleg a legközelebbi napok folyamában a petroliumvámot a kormányjavaslat értelmében és hacsak az osztrák képviselőház hozzá nem járul aztán ezen határozathoz.

A magyar országgyűlés kebelében egyetlen ember sem fog akadni, ki a vámnovella létre nem jöttét sajnálná, minthogy Magyarország senki sem óhajtja az iparvámok emelését, a petroliumtisztító telepek pedig lehetővé válik hónapokra terjedő időn át 1 frt 10 kros vámtétellel mellett nyers orosz petroliumot importálni maguknak feddolgazásra, s végre minthogy nálunk a gabonavámok emelését minden oldalról csak egy igen problematikus értékű kísérletnek tekintik. — A magyar országgyűlés jelen állásnak, azon este, ha az osztrák birodalmi tanács megmarad tegnap hozott határozata mellett, legközelebbi idő alatt be fog rekesztetni, s a legközelebbi állásnak már szeptember közepére be fog hivatalni. — Hogy sikerülni fog-e a két kormánynak a petrolium váma nézve addig valamely új megállapodásra jutni, kérdéses; annyi azonban bizonyos, hogy az erre irányuló tárgyalások sokkal kisebb nehézségekkel találkozhatnak vala, ha az osztrák törvényhozas a vámnovellát most változatlanul megszavazta volna.

A bajor király temetése.

Szombaton délután kísérték a Wittelsbachok szerencsétlen sarját, II Lajost örök nyughelyére, ősei sírboltjába. Rokon és baráti uralkodó családok tagjai, az ország hivatalos méltóságai, törvényhozas s beláthatlan néptömeg kísérte az elhunyt királyt utolsó útján.

Rudolf trónörökös, ki Ferencz József királynak képviselőjében jelent meg, tegnap reggel érkezett Münchenbe, hol Luitpold regens herceg s a bajor királyi család több tagfogadta. Már előbb megérkeztek a német trónörökös, Albrecht württembergi herceg

a bessenzi és oldenburgi nagyherceg, György szász trónörökös herceg. Egybegyűlt Bajorország egész főnemessége, küldöttség majd minden város részéről volt jelen s az ország minden részéből valóságos népvándorlás öszült a fővárosba. Maguk a müncheni bémultak leginkább az érkezők roppant tömegén. Vendékök, magánlakások tömve s a vonalon melyre a gyászmenet elhaladt, száz márárt fizettek egy ablakért. Az utcákon már korán reggel sűrű tömeg képezett sorvonalat, kocsiközlekedést a gyászmenet vonalán már délelőtt megszüntették. A közönség nagy rész fekete ruhát viselt, de gyászlobogó, vagy más gyászjelvény csak igen kevés épületeken volt látható.

Miután egész délelőtt burús és esős időjárás volt, azon pillanatban, midőn a királyi gyászmenet megindult, a nap hirtelen előbukkant a fellegek mögül, mint-egy utolsó búcsúüdvöletét küldve a elhunyt uralkodónak. A gyászmenet nagyszerű és rendkívül megható benyomást gyakorolt, a melyet még fokozott bajorország minden vidékéről öszszereglett gyászoló lakosság impozáns részvéte. Az egész uton, melyen a menet elhaladt, hadastyánok, katonák és rendőrök képeztek sortfalat, mely mögött sűrű embertömegek állottak.

Az impozáns katonai díszmenetben különösen a Lajos király nevét viselő porosz huszárezred, az osztrák-magyar gyalogezred és az orosz dragonos ezredének küldöttségei vonták magukra a közfigyelmet. Régi szokás szerint a koporsó előtt tetőtől talpig fekete szerzetesi köntösbe burkolt alakok — száma huszonöt — haladtak, fokozva a gyászmenet komor hatását. A halottas kocsi után vitt fészület mögött a herceg-regens, az idegen hercegek s a bajor királyi ház férfi-tagjai, továbbá a különféle államok és udvarok rendkívüli követei haladtak. A gyászmenet elvonulása teljes óráig tartott. Megrendítő hatással volt a gyászszertartás mely mellett a holttest a Mihály székesegyház sírboltjában örök nyugalomra helyeztetett, Stiechle érsek gyászmisszeje s a koporsónak a sírboltba lebocsátása után a közönség mély meghatottság közt öszlott szét.

A szombat és vasárnap Münchenben még a gyászos emlékezések napja, hétfőn azonban folytatják a törvényhozas tárgyalásokat, melyeknek eredményétől függ egyrészt a jelenlegi kormány maradása, másrészt az is, meg hagyják-e az örült Ottót a trónon, vagy véget vetnek a kínos helyzetnek, hogy egyik örült uralkodót a másik kövesse. A kormány eljárásának, a regenség felállításának igazolására bővegesen elegendők az adatok, melyeket Lutz miniszterelnök előterjesztett. Bár az országgyűlés két házának tagjai titoktartást fogadtak, annyi már is kiszivárgott, hogy a bizottság előtt felolvasott okiratok szinte megdöbbenőleg hatottak.

Nem is titok az előterjesztett adatok jelentékeny része. Különösen fontos az a valóban örült terv, hogy Lajos király mintegy szövetséget akart kötni az Oleans házzal Németország ellen. Berlinben is értesültek e tervről s eleinte nem tartották fontosnak; de mikor pár hóval ezeltől feszült viszony állt be francziák és németek közt, Berlinben érelyes fellépést sürgettek, mert súlyos következményekkel járt volna, ha válság közeledtével nyilvánosságra jut, hogy a bajor király a német birodalom ellen készül állást foglalni.

Számtalanok a szerencsétlen király magáindolgaire vonatkozó adatok. Egy ízben megparancsolta, hogy katonaság törjön be bankokban és állampéztárakba s hozzon neki pénzt, csak akkor mondott le e tervről, mikor Vander Tann tábornok azt felelte, hogy ő ellenkezőleg védelmezni fogja katonáival a péztárokat. — Az utóbbi években emberi hangot sem kívánt hallani s környezte a legapróbb dolgot is irrsban volt kénytelen bejelenteni. Midőn Bergbe vitték egyik szolgálójának így szólt, Guddenre mutatva: „Ne félj ezzel a kémmel hamar elbánok. Ez megerősíteni látszik Hubrich tébolyházi igazgató ama véleményét, hogy Lajos király a bergi tavon át szökni akart s nem öngyilkosságot tervezett.

A hivatalos adatok tömegéből bő kivonatot fogunk készíteni s ezt közre fogják bocsátani. Az nem kétséges, hogy az országgyűlés a regenség szükségét a mult napokra is el fogja ismerni.

Alkalmi beszéd.

(Tartotta SOMOGYI PÁL, egyházi főjegyző, a czepléd-utczán épülő új ref. templom alapkövének letétele alkalmából: 1886 június 20-án.)

Mélyen tisztelt gyülekezet! Egyházunk kormányhatósága részéről azt a megbízatást nyertem, hogy a mostani kiválóan fontos ünnepélyhez képest a templom építési pénztár eredetét és a templom építés okait röviden terjesztsem elő. Midőn e megbízatást kész szívvel teljesítem ez időrendi egymástán tartom meg előterjesztésemben, legelelsőben is századunk első tizedére vezetem vissza a mélyen t. gyülekezet emlékeztet. A midőn hazánk az 1790. évi országgyűlésen fellendült szelleműl áthatva, az alkotmányos szabadságnak biztosítására való törekvésben és nemzeti haladás hő vágyában egygye forrva tömörül; a midőn ennyi zaklatás után és annyi véráldozat árán a protest. egyház valahára biztosítva láthatja szabadságát; ekkor a politikai tekintetből is eseményekben gazdag és méhében szebb jövőt érlelő eme korban, az egyházi élet terén buzgó egyháziasságnak és a jövőre kiható alkotásoknak szép jelei tűnnek fel szemünk előtt.

Nem lehet czélem egész hazánkban az egyházi életnek minden jelenségeit kicsiben tárgyalnom ezuttal, mert e tárgyalás relette bosszn időt igényelne és kifárasztaná nagyon a mélyen tisztelt gyülekezet türelmét; de nem szabad mellőzőm, hogy a közbuzgóság akkor emeli fel díszes nagy templomunkat, melyre korunk büszkeséggel tekint; nem lehet mellőzőm azoknak a vonásoknak nemelését, melyek néhai Szombathy István főbíró özvegye Veresmarty Zuzsánna asszony 1816. jul. 21-én kelt végrendeletében oly méltó indító okok szerepelnek és a melyekre ma is lelünk elragadtatásával és tiszteletével tekinthetünk vissza.

Megváltónknak örök életre vezető vállalása hatalmas erejével hatott és alkotott még abban az időben; a sziveket az ur házának szeretete töltötte be akkor, a lélek isteniünk dicsősítésében érezte örömet és boldogságát. Istenem, mennyire lélekemelő látni képeletben, miként sereglik az ajtatos kőp szakadatlau sűrű tömegben ünnepes komolysággal az ur házába; mily ellenáthatatlanul ragadja lelkünket a zsutolóság tömött templomokban felemelkedő buzgó éneklés árja és mily boldogítón olvadtak össze a szív érzései a hálaadó és dicsőítő ima áradozásában! Lehet-e, ki eme szép időszak buzgó valóságának megható emlékeire kedvesen ne merengene el; kinek kebléből mély fohász ne fakadna fel ama meleg és boldog egyháziasságnak megújulása iránt!

En lelki örömeim időzőm e megható emlékek szemlélésén, melyeknek változatos csoportosulatai közül ez ünneplés perczben emlékezem egy egyszerű család kisdéd körében álapodik meg. Kicsiny a kör, két tag képezi mindössze: Szombathy István főbíró és neje Veresmarty Zuzsánna asszony, de e kicsiny kör szeretetének melege jótékonyan árad ki a szenvedők és hívők ezreire. Tekintetük a társadalmi élet szegényeinek szenvedésén és szebb jövő képein tévedett; nemes keblőben felgyuladt a vágy és megszülemlik a nemes elhatározást: segélyt adni azoknak a szegény gyermekeknek kik az anyagi nyomor miatt nem képezhetik lelküket; kenyeret biztosítani a gyamolóló megfosztott szegény papnéknak, kiknek helyzetét oly megindítónak találják; megszabadítani a nehéz aggodalmaktól azokat a szerencsétlen özvegyeket, kik a kereső édes apa elhunytával fájdalomtól dult kebellet, tehetetlenül kénytelenek éshet gyermekeiknek keserves sirsását hallgatni menhelyet biztosítani azoknak, kik romboló csapások miatt mindenüket elvesztve, a felebaráti szeretet könyörületére vannak utalva; tanszéket állítani a tudománynak, hogy erről örök időre hirdettessék istennek dicső vége! végre oltárt emelni, hogy erről az örök élet kenyerét vehesse a megpróbáltatásokban kifáradt és megtört halandó.

Midő e magas czélok közül azonban a szerető házaspár együtt csak a szegény tanuló öszföldj alapját vetette meg, mert Szombathy István nemes szive 1810 jun. 15-én hirtelen és véletlenül utolsó dobant; de az együtt tervezett nagy czélokban valóítását bus özvegyességben maradt neje, 1810 jun. 21-én kelt végrendeletében öszszean 56 ezer rhénes frtot tevő hagyományával biztosította. Ha e

a hálás utókor emlékszóbot emel annak a hadvezérnek, ki győzelem dicsőségétől indítva szerzi meg a babért; ha borostyán koszorút fon a tisztelet a költő fejére és az elismerés emlékszóbot emel dicső fejére: nem méltó-e, hogy az özvegyek, árvaszeregek hálás érzelmével, a tudomány és egyház éldekeiről lelkesítő szív aradozásával emelgetjük ama nagy alapítónak nevét, kiknek kegyesség, emberszeretet, tudomány és egyház terén oly nagy alkotásait szemlélhetjük; nem mélyen érzett kötelességünk-e kegyeletes megemlékezéssel áldozni emlékének éppen most, a mi időnk egyik legszebb alapítványát fordítjuk rendeltetésére és az ebből épülő templom alapkövét ünnepélyesen tesszük le? És kegyeletes ünnepélyünkkel nem ellenkezik, sőt még emeli ennek hatását, ha a hálás kegyelet nyilvánulása közepett magának a kegyes alapítónak akaratát és intézkedéseit meghallgatjuk. Felolvassom azért 1810 júl. 21-én kelt végrendeletét, felolvassom ebből az aranykönyvből, melyben egyháznak részére tett kegyes alapítványok és adományok emléket örökítjük meg. A végrendelet így hangzik: (olvassa. — Térzsükre miatt azonban nem közölhetjük. Szerk.

Tempom-építési alapul tehát ebben a végrendeletben tett 20,000 fr. hagyomány szolgál, mely mai napság, mind a mellett is, hogy az 1811 ik évi nagy pénzbukás és az 1849 ik évi gyászos püszjegy ekobzás miatt jelentékeny veszteséget szenvedett, egyháznak kormányzóinak hű és éber gondjai alatt mintegy 64,000 fra emelkedett. Sokkal nagyobb kegyeletes és mélyebb hálát érez mostani peresbyteriumunk a kegyes alapítónak iránt, mint sem akaratát minden részben valószínű, szent kötelességének ne ismerté volna. Éppen azért úgy tervezte a templom-építést, hogy annak költségei alapítvány erején felséletesen fedezhető legyenek; de mind a tervek elfogadása után a talaj megvizsgálatát; ehez igen kedvezőtlennek találtatott; hozzájárult ehhez az, hogy igen sokan az eredetileg tervezett famennyezet helyett díszes csúcsos boltozatot kívántak az építés foganatosítását elhatározottat tehát, hogy a laza talaj ezü löpökkel és betontesttel lesz erősítendő. — A templom pedig az utca-talaj mostani felszín felett egy méter magas térszszal és csúcsos boltozattal emeltesék fel. Mind ezek miatt azonban az építési költség 71 ezer frtra emelkedett.

Meglehet hogy épen a miatt, mert az alapítvány ennyire még nem növekedett meg, némelyek az építés elhalasztását látnak cél szerűbbnek s nem tagadom, magában a felolvasott végrendeletben erős alap van letéve e vélemény támogatására. No felelnek azonban, hogy van a kegyes alapítónak egy későbbi végrendelete is, mint maga mondja 1870 július 21-én kelt testamentumát ezen utóbbi rendelkezés által akarja magyarázni, pótolni és változtatni. Ennek a végrendeletnek 2-ik pontja ekként hangzik: (olvassa.)

(Vége következik.)

Napi hírek.

— Alapkötetel a czepléd-utcai új templomban. Nem minden ember látja egy templomnak felépülését, s így nem is csoda, ha annak alapkövetélehez ezek tolonganak. Így volt tegnap is. 9 óra után kezdte a kiváncsi tömeg elépni az építési munkálatokhoz összehordott téglarakásokat, földhányásokat, s már 10 órakor hullámozt a tömeg a templom körül. — Az építési vállalat deszka kerítéssel vette körül az ünnepély színhelyét. Középen volt a nagy gödör, mely helyet

adand a sugár toronynak. E gödörben volt hatalmas csigákra támaszkodva a körülbelül egy méter magas és egy méter széles alapkö. Felső lapja egy mélyedés volt vajva, melybe a czink szelencéket helyezték el az iratokkal. A gödör két oldalán az építési vállalat triunokát emelt-tett a hölgyek számára, egyik oldal szabadon maradt a presbyterium tagjainak részére, másikon pedig zöld galyakkal átfalt menyezetes emelvény előtt a szónokok számára. — 11 órakor megszólaltak a harangok, s ünnepies zúgások betöltötték a levegőt. Kezdték a hivatalos egyének jönni. Megérkezett gr. Dégenfeld József főispán ur, Révész Bálint püspök ur, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur, Szűcs István ur a debreczeni ev. református egyház főgondnoka, a presbyterium tagjai a főiskolai tanári kar, a papság, melynek sorában minden vallás felekezetet képviselve láttuk, megérkezett 12 órára az ekekár is, de már csak óriási tolongás árán juthatott a kijelölt helyre. — Fel 12 órakor a közönség elénekelt a 90 dik zsoltárt, s a miut ez elhangzott az egyház főgyűzője S o m o g y i Pál ur lépett a szóno ki emelvényre. Erezes, esengő hangja at hatotta a evegőt, s a mikor beszéde szónoki magaslatra emelkedett, a nép ihletettséggel csüggyött rajta. A szép beszédet lapunk más helyén találják olvasóink. — A mikor elhangzottak a szónok szavai, a ft. püspök ur a főiskolai ekekár alkalmi éneke mellett indult a szószékre s meghatottsággal mondott imát. A hívek a szeretett püspököt néma érdeklődéssel hallgatták, s ő a nála megszokott melegséggel magával is ragadta a lelkeket. — Az ima végeztével az ekekár újra énekelte, mely alatt ft. Révész Bálint és Szűcs István főgondnok ur az alapkövetélel végeztek. — Mikor aztán elhelyezték beane a szelencéket, s körül rakták téglákkal, a közönség rázendítette a 179 zsoltár 10 dik versét: Dicséret, dicsőség üstesség és háladás. Ezek után a „Hazáduak rendületlenül“ énekelve oszolni kezdett a közönség. Eleinte a nagy összezúfolás miatt a hezen ment, de szerénység más nem történt, miut-hogy néhol a nagy ayomást nem bírta ki a korlát s az előök a hátrább levőktől szorítatva akaratlanul rakást csináltak. — A testületék és notabiltások a Bikaba vonutak a banketre (erről lentebb adunk számot) s az ünnepély színhelyén nem maradt más, mint a lélekemelő pilázat emléke. — M. a templomnál serényen folytatják az építési munkálatokat.

— A templomünnep bankettje. A rendkívül sikerült alapkövetélel ünnepély után a „Bika“ étermében bankett volt, melyen mintegy 80-an vettek részt. Az egyháznak, mint az ünnepély rendezőjének vendégei: a városi képviselet, az építési bizottság s építésvállalat tagjai tömegesen szalítottak meg mint szívesen látott vendégek, a patkó alakban terített asztait, melynek fején ekkor már ft. Révész Bálint püspök ur jobbján Gróf Degenfeld József főispán, balján Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel foglalt helyet. Mellettek György Endre s Thaly Kálmán országgyűlési képviselőket, Szűcs István főgondnokot dr. Király Ferenczet városunk több jelentős embereit, kikhez csatlakoztak a fentemlített képviselők. A menü mely tisztán debreczeni specialitásokból volt összealkotva, alig vette kezdetét, midőn felemelkedik az ősz püspök, ft. Révész Bálint s nagy lelkesedést keltő toasztban ő felségét a magyarok koronás királyát, I. Ferencz Józsefet ellette. A közönség felemelve s megilletődve, hallgatta az ősz püspök szavait, melyek végeztével harsány, lelkesült

éjenkiáltásban tört ki. Szűcs István főgondnok egy második beszédben emlékezett meg ő felsége áldozatkészségéről a református egyház iránt s evvel megadta a lökést, mely a gyülekezetnek teljes vallásos színezetet adott s mely jelleg azt egy pillanatra sem hagyta el. Ezután élteti a főgondnok a mindig lovasias s nemes jellemű főispant s vele a város képviseletében megjelent Simonffy polgármestert. Attér vendégeire Thaly és György Endre képviselőkre s azoknak szentel egy „Isten hozott“ ot. Az utolsó fogás után felhangzott, az eddig hallgatag; zené, de nem sokáig tarthatta meg a már csatátérre vált helyet, mert megindult — a tiszto k ája. Buzás Pál jogtanár szellemes mondókája után, melyben a verestorny nagytemplom szabadkőműveseiről emlékezett meg s a most épülőnek sok ily nemeslelkű adakozót kíván (s pedig jökevdü adakozót) A collégium jelenévi rectoránarja, Csiky Lajos tartott élvezetes s élesen pointirozott beszédet azt kívánván, hogy az a hármás egyég mely Debreczert oly virágzóvá tette soha meg ne szűnjék — hogy a politikai, társadalmi s vallási érdekek ezután is karöltve járjanak, hogy város, egyház s társadalom ezután is odahasson, hogy Debreczert nemcsak az Alföld metropolisává, de a magyar kultusmisszió egyik előharcosává tegye. Ezután Thaly Kálmán emelt szót s a töle megmaga tagadástól vevél ellette Debreczen a hölgyeit, majd szívőbe szarába rojgatta széles Magyarorságot egész hölgyvilágát. Benőök látja a nemzetünk jövőjét letéve, tőlük reméli a jövő boldogságának elérhetését. Egyenkint s együttesen éltették a jelenlévők jelesbjeit: Könyves Tóta Kálmán püspököt, s tőbb en a főispant s fopolgármestert majd Buzás a főgondnokot s Kiss Albertot, mint embert, hazafit s időszerűen mint az építési bizottság elökét. Ezután Kiss Albert ur más irányba terelte a társaság figyelmét. Szívőbi jött szavakkal köszönte meg az építési vállalat főnökeinek Gregersen Guilbrand és Fischer Károly uraknak azon lázas sietéssel melyél fogva az ünnepélyt ily gyorsan lehetségessé tették, figyelemzetti, hogy megtelevé jó hírnevöknek szépet alkossanak hogy így maguknak is méltó emlékszópot állítsanak. Gregerson Nils ur mragadja az alkalmat, hogy egyszerű szavakban de az őszinteség ekességével elmondja ho y a vállalat a lehetség korlátai közt Debreczennek oly épületet ad melynek külseje a város ékítésére, belseje, a hívek épülésére sok századon keresztül szolgáljon üdvözömi a nemes Debreczert. Harsány éljen hangzott el szavainak végeztével s miután meg P e c z Sámuel műgyemeli tanárról, mint a műtervezőjéről emlékeztek meg s constatálták a bravourt, melyél feladatát megoldotta. s kifejeztették a sajnálat, hogy betegsége miatt kenytelea volt reggel visszautazni a fővárosba, — elhangzott még ugyan sok szel lemes szó, — de a társaság hangulata már már nem turte a komoly beszédet. Jól esett Buzás Pál tanár magyaros közbeszó szóllása, ki minden alkalmatlan megragadott annak megatására, ha hogy a társaság komoly sárga merüljön. Magas alakja s szava folyton uralkodott a tömegben s kedves humorát mindenki élvezte. Lazunkat ivekre kellene nyomtatni, ha mindazt felakarnók sorozni, mi e nehány órában mondatott — megelégszünk azonban annak constataásával, hogy a szép számu társaság 3/4 óraig a legvidámabb hangulatban maradt együtt s ekkor azon jó kívánsággal szédelt el, hogy rövid idő múlva meg nem kevesbedett szamban s erőben gyűlön össze az ősz püspök vezetése mellett a felszentelési ünnepre. Úgy legyen!

— Az „István“ gözmalom lisztkiv. tele majus hóban Fiumen keresztül 3.415,00 q-t, Trieszten át pedig 1,02000 q-t tett. — A debreczeni eme virágzó malom vállalat kivitel mennyisége a mult hónapban, mindjárt a budapesti malomok után következik, melyek az emeltett időszakban Fiuméa át 40,690,00 Trieszten át pedig 9.138,42 q. lisztet szallítottak külföldre. Debreczen után Szeged köv. vetkezik összesen 3.821,00 q. s Szeged után Várad 2.717,00 q. liszt kivittel.

— A debreczeni helyvasut vonatai a városi tanács végése folytán már a mult hé szombatjától fogva éjjeli 11 óraig az egész vonalon rendszeren közlekednek szabály szerű menetjegy mellett. Tizenegy óran tul a vasut igazgatóság tetszésére van bizva a vonatok kiindítása a Nagyerdőre, de ekkor vasuti kocsis osztályra és távolságra való tekintet nélkül 15 kr. lesz a viteldijje. Az igazgatóság, mely eddig mindig figyelmese és előzékenynek mutatta magát a közönség iránt, ezután is, h 11 óran tul is lesz közönség az erdon, indit oda idonként vonatokat.

— Debreczen hajdunánási vasut május havi bevétele 4123 frt, az idei összes bevétele 30,463 frt vagyis 8124 fttal több, mint a mult év megfelelő szakában.

— A Dobos-féle pavillon próbára téve. A tegnap esti nagy szél és óriási zápor ugyancsak erős próbára tette a nagyerdő vígadót, deszka és zsindely alkotmányát. Konstaltáva lett, hogy a fedel pár helyen megsegurgott. Egyéb baj nem történt. A volt építő tulajdonos czégek a kauceziója ut von a városnal. Ebből a pénzből pár évig helyre lehet hozai az ilyen tapasztalt hanyokot.

— A czepléd-utcai kut-bódé jövője. Ez a sokat szidalmazott ven deszka bódé nem sokáig fog már a szép Czepléd utczán dísztelekedni. Az ott épülő remek kis kalvinista templom homlokzata előtt nem lesz a bódé több helye. Ez év őszén — mint a leg jobb forrásból értesülünk — le fogják bontani. Mi azt hisszük, hogy e hir nem épen lehet üdvöndöset a czepléd utczaiakra nézve mert a kut bódéval egyutt aligha el nem tűnhetik egy a czepléd-utczán turandó kut iránti reményök is; pedig egy kutra nagy szükség van e városrésznék. Ezután a piac utcaza fog nyerni egy kutbódét, még pedig valószínűleg a kaszinó elotti helyen, hova ártézi kutat szándékszik a város furnati. Itt, hamarabb lehet vizet találni s így ez a bódé nem lesz oly hosszúéletű, mint a czepléd-utcazi.

— A Fröbel gyermekkert egylet júniálisára vonatkozó tudivalókat tartalmazó üldönságunkat helyre kell igazítanunk illetőleg ki kell pótolnunk a következőkkel: A belepti jegyek elárusítását nem csupán az ott emeltet kereskedő urak eszközlik, hanem az egylet választmányi tagjai is több jegyet atvettek s azok elárusítása körül ok is buzgólkodnak. A kicsinyek megiepitésü szolgált ajándék apróságokat nem csupán Gereoy Fülöpné urnó volt szives felajánlani, hanem eddigelé a következő urhölgyek is: Nemes Gaborné, Dalmay Károlyné és Leeb Pálné. A rendkívül kellemesnek ígérkező júniális iránt a nagy közönség körében a legelőnkebb érdeklődést tapasztaljuk, melyet valóban meg is érdemel e derék egylet, mely a kicsinyek, fiúk és leányok mulatva érteimi fejlesztését a legpraktikusabb módon s eszközökkel tűzte ki céljául s mely e szép hivatását elvitatthatatlanul a legjobb eredményrel tölti be. Reményeljük, hogy szombaton még ha talán, az idő nem lenne is a legkedvezőbb, a debreczeni közönség, mely minden szép, jó, nemes iránt áldozatkészséggel tud lelkesülni, tömegesen fog részt venni a Fröbel egylet

júniálisán, me felnöteknak a ri és fogja ny sig következő tán, Csaba Z Ferencz, Deza ter Géza, Sam Kálmán Szive mond egyleti t

— A de szombaton est, Ervny utjokból, Ervny munkáca dalmában tett sasága 7 gazd nulóból állott, jei részéről a részesültek s kintéskor min ták meg a felv tanulmány ut folyt le, melye kerésen közötti kitanulóok te Spinnerhaz „felső erdő“, ucskai gazda kai gazdaság a atageszöveve a földek művelés a domboki fóm munkácsi nagy Weisz Mózes a major az urad van munkáste uradalmi gépg mor malom a — fűrés ma nösen Bécsebe, pöröly, a szol, hogyi legelő é gani és pinzge regszási 90. cognac tözöve tapasztaták a nagyszámu ga véve németek köztük jó mag szívesen tanu

— Az még ez év tol letes házzal tó néhai Szabó I leánya a Czeg sarkán szembe féle haz helye sarkon díszes loti mintájára nyen bontják.

— A de ben, hogy a huzamos szai miuniszteri reu a, kiadatott és pök urhoz.

— A g re bünygyéne a héten pént tárgyaló term

— A néj Az „Assio igazgatósága állami jóvala, hogy ez életé ágbán, a bizt béli újítást felvenni, külfö emedényekek zetek érdeké biztosítás má volt, a népf irányban jogé

„Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Debreczen alatt.*)

Debreczeni kettős torony teteje
Epp az idén lesz harmic esztendeje,
Hogy a vándor-utra szállott fiu, rád
Szivdobogva innen küldte bucsuját,

Debreczeni kollégium teteje!
Eszembe jut ifjúságom ideje,
Barna tetőn verőfényes sugarak,
Szemeimből forró könnyek hullanak . . .

Az időnek micsoda nagy rónája,
Mi hozzátok az utamat elől járja;
Déliábrós, zivataros messziség,
Mi után, hajh! nem jön csak a — semmiség.

Mint az erdő a kikelet nyíltával,
Teli volt itt szívem, lellem virággal.
Szemeim most ha magamba fordítom,
Alig akad az erdőből egy szírom.

Mégis ahogy itt e tájon megállok,
Megmozdulnak az alélt, holt virágok.
Rajtam ismét tarka virág-rengetek:
Ifjúságom arany álmi fénylenek.

Anyaföldem ős hajléki, szent falak!
Könnyes személt mosolyogva áldalak.
Hol kihaladt ifjúságom hajuala,
Ejszákám is vajta rám itt hajlana!

E. Kovács Gyula.

*) A „Fővárosi Lapok“-ból.

A nagy melegben.

Nyári történet.
Samoreau Ernőtől.

I.
A vasuti kocsiban.
Egy nagyon fiatalos kinezésű, már negyven éves ur. Haja gondosan ápolat, tartasa előkelő. Kezi podgyása nagyon elegáns. Utazó takarója lágy gyapjuból készített: „S ppho“-t olvassa.
Egy hölgy, 18 éves, nagyon csinos, üde arcú, csodálatos terméttel; haja fekete, szája piros, fülei rózsasak. Ruhája ezüst szürkés indiai kasmirből készült; szürke posztókalapjára madárszárnny van illesztve, csinos kis utitaska, néhány ezüstből kirakott tetűvel. Egy összegöngyölt plaid.
A hőség rettenetes.
II.
Az ur (ugy tesz, mintha nagyon bele-mélyedne könyve olvasásába és a hölgyet figyelmesen nézegeti): Utitársam kedves elbajoló. Csak jó messzire utazhatnánk együtt. (Leereszti az ablakot.) Ah, milyen szép táj. Legalább föllelegzik az ember.
A hölgy (felesatolja plaidjét, kiveszi belőle a „Socurs Rondoli“-t és névjegye se-gélyével fölmettszi): Kedves ember! Es nagyon disztungvált . . . Nem bálul rám, hanem csak úgy hébe korba tekint fel könyvből, mintha a vidéket szemlélne . . . Nagyon csinos vidék . . . a tevegő olyan fűszeres . . . csak hogy kissé meleg van!
Az ur: Határozottan nagyvilági hölgy. Nem merem megszólítani . . . Pelig nagy kedvem van hozzá. Legalább tollkésem lett volna, a mit felajánlhatnék neki, a mivel felvágthatná könyvét . . . Okulok rajta . . . Mindig kell hogy kés legyen az embernél . . .

Ha el tudnám olvasni a névjegyet? (oldat-ról nézi a hölgyet.) Egy „M.“ . . . „M.“ . . . „A.“ . . . Bizonyára Madame! Nem, valami „R.“ is van ott . . . Tehát Marguerite! . . . Hm; Egy nő, ki keresztnevét viseli a névjegyen . . . nem az, minek gondoltam! . . . Nezzük csak tovább! . . . A többit elitakarja hüvelyk-ujjával . . . Ah, most! Látok egy „J“-t Az „A“ és „I“ közötti betű van elrejtve. Tehát semmi esetre sem Marguerite. Hat akkor mi lehet? . . . Martine is csinos név! (A hölgy kezében megesuszik a névjegy, a midőn felszakit vele egy lapot.) Marquise! Csakugyan Marquise! Oh, tudtam, hogy nagyvilági hölgy!
A hölgy: Folyton rám tekintget . . . névjegyemet akarja elolvasni . . . Nem hiszem, hogy ily távolságról sikerül neki . . . Borzasztó meleg van! Szerencsére szellő jár egy kissé . . . Utitársamnak büszke szemek vannak, büszkék, de egyszerűsággal szendék is . . . Kaitónos, hogy ma olyan jökevdü vagyok . . . Talán az ut, a vidék, vagy talán a tevegő az o? Kalandra semmi hajlamom; nem, határozottan nincs . . . Kellemes társal-gásra igen, hogy az idő teljék . . . Haay óra lehet? Már éhezem. . .
Az ur: Már Meauxba érkezünk; Hiszen csak úgy röpi az idő! Csak nem szált ki hölgyem. De nem, hisz akkor nem vagdnám tovább is oly nyugodtan könyvének a lapjait, hanem a podgyását fogna össze . . . Podgyasza nagyon elegáns . . . Ó maga is az és még raadásul csinos is! . . . Mily üdőség Es az orra, az a kis pisze orr . . . Ezt az asszonyt örömmel követném akár a világ végéig . . .
(Meauxban a kondoktor a kocsiba lép, hogy a jegyeket megvizsgálja.)

A hölgy: (jegyét a kondokturnak nyujtva) Mikor érkeznek Luneville-be?
A kondoktor: 4 óra 45 perczkor.
A hölgy: köszönöm!
Az ur: Ördögáta: mit kereshet ilyen hölgy Lunevilleben? Talán a környéken van birtoka . . . Luneville! Nagy kedvem volna Lunevillebe utazni és Commercyeit cserben hagyni . . . Bar megígértem annak a szegény Jackesnak, hogy megátogatom.
A hölgy: Meg kellett volna tudnom, milyen időtájt reggeliznek. Csak annyit tudok: hogy Epernay állomáson sokakat reggelizni . . . Hanem mikor érök oda? Ut könyvemet otthon feletem . . . Talán van enné az urnál . . . Elkérhetném tőle . . . De nem azt hinné hogy beszélgetésbe akarok vele elegyedni . . .
De igen! — Csakugyan akarok vele beszélni. Unatkozom . . . de hát miért nem szól? Pedig fogadni mernék, hogy szeretne valamit mondani. — Profilje csinos; haja göndör! Nagyon szeretem a göndör haját . . .
Az ur: Minnél tovább nézem, annál jobban tetszik. Részletei is nagyon csinosak: füle a legkedvesebb melyet valaha láttam, kicsi, kecses és rózsás. Mit nem adnék érte ha e fület megcsókolhatnám . . . Még nagyon fiatal lehet . . . Legfőlebb 25 éves . . . Mődját kellene ejtenem, hogy társalgásba elegyed-hessem vele. Csak Commercyeig nem ilhete-némam, mint egy hal . . . Bizonyára ki is nevet . . . Még nem nézett ugyan meg, de még is lát. Az asszonyok oldalról is látnak, egészen úgy mint a nyulak . . . Oh egés! Milyen hőség!
A hölgy: Epernay! Végre. Ehes is vagyok és meleg is van . . .
Az ur (kihajó az ablakon hogy az sj-tót kinyissa) Megvárjam őt? Segítek neki

a ki-zállásko nem is eszik. De hát mit lott volna. H (A hölgy hot az utaso. Csak egy hel A teritek le Az ur nyom, ezt a Láttam, hogy tottam tőle. A hölgy uram Az őn volna helyh lenne reám t Az ur; nem lenne é köiteni. A hölgy Az ur; jufej napja v A hölgy Az ur; nak és a bo A hölgy meri az itten leveti a kozt Az ur; hatszor is ut (Magában) N tartásu; nem san hazta le A hölgy zott . . . (A jufej nem is Az ur; (Magában: I

gőzmalom lisztkevi-
en kerestül 3.415.00
02000 q-t tett. — A
malom vállalat kivi-
hónapban, mindjárt a
következők, melyek
Fiumén át 40.690.00
88.42 q. lisztet szál-
ezzen után Szeged kö-
00 q. s Szeged után
kivitellet.
helyivasut vonatai
folytán már a múlt
éjji 11 óráig az
közlekednek szabály-
Tizenegy órán tul-
szésére van bízva a
gyerdőre, de ekkor
és tavaszságra való
és a vitédjéje Az
mindig figyelmes és
agát a közönség iránt
is lesz közönség
kint vonatok.
hunánási vasut má-
t, az idői összes
is 8124 fittal több,
szakában.
pavillon próbára
gy szél és őrési zá-
para tette a nagy-
sindely alkotmányát.
a fidei pár helyen
nem történt. A volt
a kauzójia ut v n
zoból pár évig helye
asztalt hiányokat.
ai kut-bőző jöveje.
ai ven deszka bode-
zép Czepléd utozán
pítő remek kis kál-
ata előtt nem is le-
szén — mint a leg-
gy — le fogják bo-
gy e hir nem épen
ed utozaiakra néve-
aligha el nem tün-
u turandó kut iránti
kutra nagy szük-
k. Ezután a piac
bódét, még pedig va-
ti helyen, nova ár-
város turáni. Itt,
láni s így ez a bode-
it, mint a czepléd-
ermekkert egylet
duvalók tartalmá-
kell igaztanunk
ak a következőkkel:
tását nem csupán az
ak eszközeit, hanem
agjai is több jegyet
sa körülök is buz-
meglepetésű szolgál-
nem csupán Gereoy
felajánlani, hanem
bigyica is: Nem-
és Leeb Pálné. A
érkező júniális irant
a legelőnőbb ér-
elyet valóban meg-
t, mely a kicsinyek,
értelemi fejlesztését
s eszközökkel tűz-
szép hivatását elvi-
edeménnyel tölti be.
baton még ha talán,
egkedvezőbb, a deb-
minden szép, jó, ne-
ggel tud lekészülni,
ni a Fröbel egylet

junálisán, mely ugy a kicsinyeknek mint a
felgöteknek a legkellemesebb mulatságot igé-
ri és fogja nyújtani. A táncz rendező bizot-
ság következő tagokból áll: Budaházy Zoltán,
Csaba Zoltán, Dalmi László, Darvassy
Ferenc, Dezso Kálmán, Doczy József, Fráter
Géza, Sámí Béla, Szabó Sándor, Szűcs
Kálmán, Szíver Elemér urak és Balogh Zsig-
mond egyleti titkár.
— A debr. gazd. tanintézet hallgatói
szombaton este érkeztek vi-sza öt napi tanul-
mány atjokból, melyet gr. Schönborn Buchein
Ervin munkácsi szentmiklósi (Bereg.) urad-
almaiban tettek. A kirándulók, kiknek tár-
sasága 7 gazd. tanintézetit tanárból és 39 ta-
nulóiból állott a roppant uradalom gazdatisz-
tjei részéről a legszívesebben fogadtatásban
részesültek s a mintaszerű berendezés megte-
kintésük mindenütt a legkészségesebben ad-
ták meg a felvilágosító magyarázatokat. A
tanulmány ut szorosán azon program szerint
folyt le, melyet lapunkban már korábban rész-
letesen közöltünk. Különösen megnyerték a
kirándulók tetszését: a nagyéti major, a
Spinnerház dülő a komlóteleppel, — a
„felső erdő”, feljuttatás munkálatai; — a
„lucskai gazdaság” Poli nevű majorja, a lucskai
gazdaság majoradvara, mely mintaszerűen
a gazdaságra van: a Latorca meléki irtvány
földek művelése; a győfői rét; a lepkei és
a domboki főmajor nagy tehénészetével; a
munkácsi nagy gazdasági szeszgyár, mely
Weisz Mózes és fia tulajdona; a podheringi
major az uradalmi sörgyárral; a frigyestai-
vain munkástelep a fagereben készíttéssel; az
uradalmi gépgyár és vasúttóde; az új há-
mor malom; a virágzó boritéka — fourier
— fűrés malom, mely sokat exportál külö-
ösen Bécsbe; a víziczéi völgyben levő vas-
pörölly, a szolyvai majorság; a jászaiúvkai
nagy legelő és alpsi csiragulya 100 drb. al-
gani és pingaui fajja szarvasmarhával; a be-
regzsázi 90 holdas uradalmi szőlőtelep a
cognac földével és timkőbánya. Szomorúan
pasztázták a kirándulók, hogy az uradalom
nagy számú gazdatisztjei néhány magyart ki-
veve nemetk; igaz azonban hogy sok van
közöttük jó magyar érzelmű, kik magyarul is
szívesen tanulnak.
— Az épülő Debreczen. Városunk
még ez év folyamán ismét egy díszes, eme-
letes házilag fog szépülni. Szabó Emma urad,
néhai Szabó Lajos debreczeni nagykereskedő
leánya a Czepléd utca és Batthányi utca
sarkán szenbe a színházzal a régi Mikinszky
féle ház helyére egy emeletes házat építtet,
a sarkon díszes kupolával, több fővárosi pa-
lota mintájára. A régi épületeket már sér-
nyen bontják.
— A debreczeni főgymnasium ügyé-
ben, hogy a IV—VIII. osztályokban is pár-
huzamos szakaszkok állítsanak, a sürgető
miniszteri rendeltetést folyó hó 5-én 14.135. sz.
a, kiadott és megküldött a tiszántúli püs-
pök urhoz.
— A gőzmalom rablónak Rózsa Im-
re bűnügyének nyilvános végtárgyalása
a héten pénteken lesz a debr. törvényszék
tárgyaló termében.
— A népfőfelvétel és az életbiztosítás.
Az „Assicurazione Generale”
igazgatósága arról értesít bennünket, hogy az
állami jóváhagyás fenntartásával elhatározta
hogy az életbiztosítás ágban, a biztosítási-
ágban, a biztosítottak érdekében több rendé-
beli újítást fog a kötvényfeltételek közé
felvenni, különösen a legmesszebb menő en-
gageményeket teendő a népfőfelvételre kötele-
zetek érdekében. Ugyanis a kötvény, ha a
biztosítás már legalább egy év óta érvényben
volt, a népfőfelvételre kötelezett biztosított
irányban jogérvényét minde n p ó t d i j-

fi z e t é s n é l k ü l az esetre ismegtatja, ha
az illetőtényleges hadi szolgálatra fogna behi-
vatni és pedig 15.000 forint. Ezen kedvez-
ményben a társaságnál már biztosítottak is
részesülnek, amennyiben azoknak megenged-
ték, hogy mostani kötvényeiket kicserélhes-
sék az újabb feltételeknek megfelelőleg kial-
litott kötvényekkel. — Örömmel üdvözljük
újítást, mely egy hatályos módon tesz
eleget a mai kor kívánalmainak. A nagy ipa-
ros és közgazdasági intézmények mervadó
képviselőinek kétségtelenül nem csak üzleti
feladatok hanem egyszerűen kötelességük is,
hogy lehetőleg számoljanak a napi kérdések-
kel. A népfőfelvétel törvénye az
életbiztosítási intézményt ily kötelességgé
vált feladattal állítja szembe, melynek szabad-
elvi megoldására első sorban is a nagy és
hatalmas beföldi biztosító társaságok köte-
lezték. — Hogy a „Assicurazione
Generale” tudatában az általa elfoglalt
előkelő állásának, ezen az egész népességre
nézve kiválóan fontos ügyben is első vala,
mely megette az elhatározó lépést, teljes el-
ismerést érdemel.
— Stauer Antal tűzijátéka a vihar
miatt tegnap elmaradt. Nagyvárosokban any-
nyira monda szerű lett már Stauer szerez-
ése, hogy a hoi nagy a szárazság,
egy sohatoznak: „Bárcsak jönne Stauer
tűzijátékot rendezni!” Pedig őrési volt az
érdeklődés. A közönség sehogysem tudott
belenyugodni a gondolatba, hogy a könyör-
telen eső eljoga rotáni élvezetét s daczára
az esőnek csapatokban vonultak kifelé s hall-
gatták a katona zenekar hangversenyét. De
Stauer, ki különben szombaton érkezett Deb-
reczenbe, s érdekes meglepéseket akart be-
mutatni a közönségnek, csakhamar átlátta,
hogy itt ma semmi sem lehet, s tudtára adatta
a közönségnek, hogy a tűzijáték csü-
törtökön, urnapjan június
24-én fog megtartani. Az
előre váltott jegyek természetesen érvénye-
sék maradtak. — No de talán még jobb,
hogy urnapjára halasztott a látványosság,
mert akkor még nagyobb közönség lesz a mi-
kelt is mert Stauernek nem kevesebb mint
1500 forintja van a mulatságban. Remélhető-
leg kárpótolni fogja a közönség, s elfogja
borítani az erdő csüörtökön, mert hiszen
nem mindennapi látvány is az, mikor ezer
torint repül a levegőbe.
— A tegnapi záporosó. Már erre iga-
zán el lehet mondani, hogy nagyon sok a jó
bóli. Alig mulik el nap, hogy kisebb nagyobb
eső ne hullana a földre, mely pedig már egy
cseppet sem szomjuhozik több vízre. Panaszo-
kodnak is a gazdák hogy összegyűdik a buza,
s a mélyebb helyeken az összegyűlt víz mi-
att rothadni is kezd. Mi városi emberek is
megelégtünk ezt a „kétas idót”. Mennyi
terünket a zöldben szórakozásra, rontotta már
meg. Tegnap meg borzasztóan kiméltlen
voit irántunk. Délután délután, egyformán
szívesen viselte magát. Hol elborult az
ég szürke izesztő felleggel, hol meg barát-
ságot két szinre derült ki. Az ember egész
nap olyan kínos bizonytalanságban szenved-
ett. Vagyott volna a katona zenekar hang-
versenyét élvezni, a függetlenség kör majá-
lisán csárdást táncolni és Stauer tűzki-
rány bámulatos tűzijátékában gyönyörködni.
Es mindezt a pompás élvezetet megzavarta a
rettenetes zápor, mely este 7 óra után ömlött
alá a délfeleli hirtelen felkerekedett villamos
fellegekből. Ez meg ezer ember volt a sza-
badban, az aszfalton. Alig lehetett menekülni
előle. Az esernyő nem használt semmit. Sőt
ha kifeszítettük kár lett belőle. A zugó szél
kifordította s most vihettük az esernyő csai-
nálóhoz. A nagyerdőre daczára a borongos

nyokat, akik minden csekélységűnél az orru-
kát firtorítják, nem szeretem. (Eltolja tá-
nyerjét, a borjuféjjel).
A hölgy: Ön nem éhes?
Az ur: De igen, hanem inkább várok a
husra... Kapunk valami sültet burgonya
piréval... Itt! látja kérem?
(Egy pincér őrési tálat hoz, melyre
nagy sülték vannak szedelve burgonya pi-
rée körítéssel.)
A hölgy: Ah! Önnek igaza van.
Az ur: A pezsgőspalackra mutatva,
mely ott áll minden teríték előtt) Nem izlelné
meg, asszonyom.
A hölgy: Köszönöm, soh'sem iszom
pezgőt.
Az ur Jól teszi, asszonyom! (Magában.)
Nem szívelem az olyan asszonyokat, a kik
pezsgőzni szeretnek. (Vág a sültből.) Jaj
Milyen kemény! (Fennhangon): Nem találja
asszonyom?
A hölgy: Nem egy csöppet sem! To-
vább eszik.)
Az ur (csodálkozólak): Kitiűnő fogai
vannak.
A hölgy (nevetve) Isteneim, hát igen!...
Fogaim nagyon jók.
Az ur (lelkésülten): Azt látom! (Ma-
gában.) Igen szép fogai vannak... Ez
az asszony mindenyre jobban kezd tet-
szeni.
A hölgy: Ön nem eszik? (Magában.)
Nagyon keveset eszik, nem szeretem az
olyan embereket, akik sokat esznek! (Fen-
hangon ismét Baden-Badenba utazik?)
(Folyt. köv.)

és iszonyuan rabolt. A gyógyszerárakból
még a kenőcsös dobozokat is elhurcozták és
felkenték, az illatszereket megitták pálinka
helyett.
— Levél Kis-Azsiából. Kunos Ignác
városunk fia, a nagytehetégű fiatal nyelvész,
ki most nyelvészeti adatok gyűjtése végett
Kis-Azsiában tartózkodik. A jú-
d in ből június hó 12 ről kelt ezett
levelében következőkről értesít bennün-
ket: Ambár idom sem engedi, de meg alka-
lom is alig akad, hogy tüzetesen írjak dol-
gaim folyásáról, mégis megemlítem a követ-
kezőket: Jelenleg egy szerfelett érdekes tü-
rök törzs, a zejbek nép közt tartózkodom, s
mondhatom tanulmányozásuk igen érdekes. A
zejbek ember igen zord alak, bizony a gyenge
szívű európai hölgyet megszépepente a leg-
szelidebb is. Hosszú, sűrű forma kalpagokat
viselnek, csupasz lábszáraikat két arasz hosz-
szu bő nadrág fedi, mely a csipónél kibővül
övével van lezsorítva, az öv pedig jól ki van
bélve késekkel, fegyverekkel, s mindenféle
szurúvágó eszközökkel. Olyan hatást tesznek
az emberre, mint valami olasz bandita. Es
többnyire ilyen forma is a mesterségük. Le-
sik az utast, felviszik a hegyek közzé, s ha
pénze van elveszik tőle, ha nincs adnak neki
En már öt napja közöttük vagyok, de igen
jól megértünk egymás mellett. Természetesen
mindannyian tudják, hogy a pasa védelme
alatt állók, de meg különben is mindig velem
jön egy török zaptije (zsandár) és így a leg-
kisebb okom sincs támadásuktól tartani.
Maga Ajdin városa, hol jelenleg tartózkodom,
elég jó és városias kinézésű helyecske, ez
ugy szólnán főhelye a zejbek törzsnek, s itt
tartózkodnak az előkelő törökök is kikkel
ugyanasok van módom érintkezni. Idom ren-
desen ugy osztom be, hogy két napig a vá-
rosban pihenek, s aztán két napra kirándu-
lok az aidiu környező Zejbek falvakba, hol
mint vendéget igen szívesen látnak, jól meg-
traktálnak, sőt kalauzolnak is. Epen most
javában folyik a Ramazán ünnep, s abba a
tekintetbe szerencsés vagyok, hogy sikeresen
folytathatom nyelvi buvaraltaimat. A Rama-
zán ünnepé különben abban áll, hogy börtöl-
nek egész nap, akkor aztán este, mikor a
nap lement elvittük az ágyut, s megkezdődik
a farsang, a dinom dänom, melynek csak a
hajnal pirja vet véget. Ejen át az utcák
ki vannak vannak világitva, a legények ká-
véházakba vonulnak, előveszik zenészesz-
maikat, s azoknak hangjai mellett énekelnek
A törökök ugyan általában nem táncolnak,
de a zejbek törzs kivétel, mert ez jöke-
dében tánczra kerékedik. De bizony a
medve táncza az övéknél salonsképezebb.
Az asszonyép, mint általában a törököknél
ki van zárva a férfiak társaságából, de az én
kiváncsi szemem azért szemmel tartotta őket
a mint nagy csapatokban talpig teres lepelbe
burkolva, lesekedve dugják ki fejüket a ki-
világitott szögletein. El lennek én már azért
közöttük akár meddig, csak ismernék azt a
derék dolgot, mit otthon ágyanak hívnak,
meg aztán ha olyan sovány nem lenne a
kosztjuk. Ambár az én igényeim beírják a
földön való fekvéssel is, csak ne volnának
oly gonosz csipűsű férgek, melyekkel az én
zejbik barátaim oly kiváló egyetértés és ba-
rátságban állanak. Ugyancsak meglennek
akadva az étel doigában is, ha rá nem szok-
tam volna már a zöldség és rizs keverékből
álló eledelre. Nekem különben, mint ven-
dégnek még egy finomabb csemege is jut.
Ugyanis elburkolt arczu asszonyok tisztelnek
meg gyakran egy élyemgős olaj bogyból
készült étellel, melyet ha a magyar gyomor
megakar emészteni, jobb ha elfelejti, mi a
föltött káposzta. A szöveg gyűjtést ren-
desen csak akkor teszem, a mikor mind-
annyian a földre leguggolva tanyáz-
gatnak és hol egyik hol másik kezd rá vagy
egy utára, vagy egy mesére. Már ily módon
vagy négy fa ut jártam össze, még 15 napig
szándéksom köztük folytatni tanulmányai-
mat, aztán ismét Szmirnába térek vissza, hol
megfogom állapítani további uti terveimet.
Az utazás, leszámítva az égető napsugarakat
egyike a legregényesebbeknek, minőt csak az
ember elképzelhet. Hegy és völgy, folyók és
tavacsokák, római és görög korból maradt ro-
mok és éhez emlékek festői öltözeti zejbekek
ékes panorámává varázsolják a tájt, melynek
bámulásába annyira belemérlök, hogy nem ér-
zem a hő sugarakat, melyek már sötét bar-
nára festették arcomat.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.
BUDAPEST június 21. A képviselőház mai ülésén Tiszta Kálmán kormányelnök bejelenté, hogy a vártarifa az osztrák képviselőház módosítása következtében a jelen ülésszak alatt már nem kerül a ház elé. Az ülésszak szeptember 18-ra összehívatik.
MÜNCHEN június 21. A főrendiház külön bizottsága a Lajos királyra vonatkozólag beterjesztett jelentések alapján egyhangulag jóváhagyta a regenségnak Luipold által való átvételét egy a multra mint a jövőre nézve.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold.
Főmunkatárs Karczag Vilmos.

Építési árlejtési hirdetés.

A nagytekintetti m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság 1886. év Junius 11-én 4823 sz. a kelt felhatalmazása folytán a rakamazi m. kir. dohány-beváltó hivatalnál a telep bekerítésének anyag szállítással együtt leendő előállításához több rendbeli munkák szükségesek, melyek még a folyó év Augustus hó végéig befejezendők.

A költségvetésileg megállapított munka következő:

Föld munka	12	frt 21	kr.
Ács munka	2476	"	92 "
Vasanyag	52	"	48 "
Különlétek	5	"	04 "
Rács kerités	132	"	30 "
Összesen	2678	"	95 "

Ezen munka biztosítása céljából előírt m. kir. dohánybeváltó felügyelőség-nél a folyó év Junius hó 3-án versenytárgyalás fog tartatni, melyhez az előírt ke-lékekkel ellátott s kizárólag valamely m. kir. adóhivatalnál lefizetett 5% bánom-pénzről szóló nyugtát tartalmazó írásbeli zárt ajánlatok az említett napon déli 12 óráig előírt felügyelőség-nél elfogadhatók.

Az építési leírás, előmérlet költségvetés valamint a szerződési és vállalati feltételek előírt felügyelőség-nél megtekinthetők.
Debreczen 1886. évi Junius hó 16-án.

A kir. dohánybeváltó felügyelőség.

TRADE MARK
CHAMPAGNE AYALA & Co
Egyedüli raktár Debreczen és vidékére csak
GERÉBY FÜLÖP-nél
DEBECZENBEN.

St. Jakob cseppek.
Minden gyomor- és ideg-betegség alapos gyógyi áására, olyanoknak is, melyek az eddigi gyógyszereknek ellent-állottak, különösen idült gyom-orcatorus, gyomorgyengeség hasasikarás, görcsök, rossz emésztés, fé-és, szív-dobogás, főfájás stb. A St. Jakob cseppek, a gör. Actra zarda meztábas rend rendkívénye szerint 22 legjobb gyógy-fűből van összeállítva, melyek közül minden egyes még ma is hazi szernek hasz-nálhatik és így a cseppek használata gyógyú ársra sikert biztosít.
Kapható üvegekben; 1 üveg 60 kr, egy nagy üveg 1 frt 20 kr.
Főraktár: **M. Schulz, Hannover Schillerstrasse.**
Raktárak: Dr. Rothschnek gyógyszer. Debreczen. — Korányi Em. gyógy. Nyi-regyháza. — Dr. Racz. Gy. gyógyszer. Miskolc. — Molnar Lipót gyógyszer. Kassa. — Barcsay C. gyógyszer. Szeged. — Török József gyógyszer. Budapest. — Miassin Ignác gyógyszer. Pzabadka.

CZIGELKAI LAJOS-ISTVÁN
forrás forrás.
Gyógyi Borvi
elsőrendű, kipró-bálva és orvosi te-kintélyek részéről a legmelegebben ajánlva.
legdusabb szik- és szénsav tartalmu Európa valaményi ásványvizei között.
A forrás kezelősége
CZIGELKAI

Előnyös kereset.
Minden rangú állandó személyek, kik a tör-vény által megengedett állam- és magán-sorsjegyek részlettelés mellett eladásával (az 1883. évi XXXI. törv. cz. szerint) foglalkozni óhajtának, igen előnyös feltételek mellett mindenhol felvétetnek. Némi szorgalom esetében tőke és kockázat-talás (risiko) nélkül havonta 100 egész 300 frt. könnyen kereshető.
Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők a fővárosi váltóüzlet-társaság
Adler és társához Budapestben.

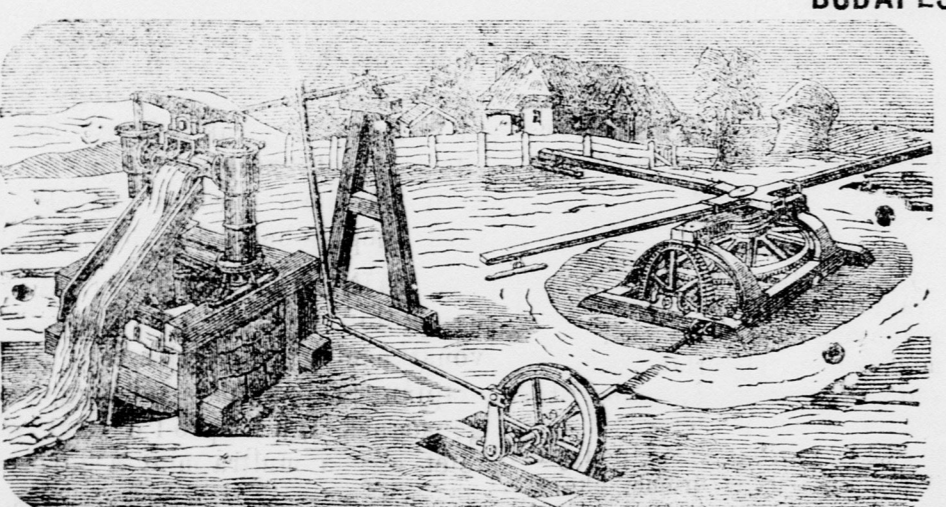
HERCZEGNÖ-VIZ.
RENARD A. Páris.
Ezen hírneves mosdóvíz, a bőrnek ifjúkori üdöséget szer-z, arcot, nyak- és k-zeket fehérré, puha és finomná teszi. — hűsítő és frissítőleg hat, mi más szer-rel el nem érhető; tovább- eltávolít mindennemű bőrkütiéseket, szeplőt és ránczot és megőrzi a bőr üdöséget egész a keő korig.
1 üveg ára használati utasítással 84 kr.
HERCZEGNÖ-SZAPPAN.
Ezen kitűnő szappan, finomsága által a bőrre jótékony hat, 1 drb. ára használati utasítással 35 kr.
Ezen mindkét — méltán hírnevet kivívott — szer, eredeti valódi minőségben kapható Debreczen és vidékére: Dr. ROTHSCHEK V. EMIL gyógyszer-tárában.

SALGÓ-TARJÁNI Tömör (darabos) és Koczká-szén,
A közeledő **cséplési idény** alkalmából ajánljuk a t. cz. gazdászoknak
LOKOMOBILGÉPEK FÜTESÉHEZ
legjobb sítterrel alkalmas és évek óta elismert
tömör,- darabos és koczká-szenünket.
kivánatra minden vasuti áomásra szállítva és legolcsóbb árak mellett.
Salgó-tarjáni kőszénbánya - részvény - társulat,
Budapestben, József-tér 12. sz. a.
Az igazgatóság.

Kitüntettetett:
A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triestzi 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS
hazánk egyik legszénsavdúsabb
SAVANYUVÍZE
kitűnő szolgálatot, tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az ideg-rndszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon köröknél kiváló flyelm-t érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál Budapest.
Ugyszintén kapható minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésben és vendéglőben.
Az 1885-ik évi elszállítás
palack 1.800,000 palack.
DEBECZENBEN kapható: André Károly, Benedek Árpád, Csanak József, Geréby Fülöp, Ricki József Zelmós, Szabó Zsigmond, Varga Lajos

Alapított 1858-ban.
WALSER FERENCZ
első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődeje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.
Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutkában és mindennemű szivattyukban
Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik
KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére
szagmentes úrszekek
felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivánatra díjmenten köldetnek.
EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

Szerkesztőség és
Sáchényi-utca SIMON
ur kereskedésév
HIRDETME
alábbvaló pénz és a k
valamint a lap szell
minlen közlemény
görmentelen levelek ca
fogadtatn
XIII. évföl
Neh
Semmi jel s
közgazdasági élet
fordulat álljon b
amelyek gazdaság
sára közvetlen b
sok jóra adnak re
oly fejlemények
lyektől nincs mit
dás gyarapodását
tét színekkel tünt
is erősen érzett
lyosabbá válásána
Ne téveszszi
hogy ma már ne
államnak, hanem
galom, mindjobbat
tába bevont egé
lépnek fel szabály
lyeinek körében;
san nem is várh
bau mint nem-lehe
annak a válságos
legelső sorban a
miatt jutott sz
mégis csak vége
ma már csak re
nyomorúság. Mert
által reánk zudító
érvben, úgy látszik
bőven hozzá akar
Kora tavaszsz
előtt való szüretet
bortermelésünkre,
minden egyéb baj
jét. Majd a kedve
leguóbb a temérd
gazda-embernek, l
beleféjduljon abba
dasági év leteltve
S hogy még job
mértéke, — egy
fel: az árvíz, an
részeiu már meg
ha az időjárás jo
zouy sok helyen
„Debreczeni
A nagy
Nyá
Samor
(F
Az ur: Nem a
rátomat megyek me
lomáson odaát...
neki megmondani, h
ben hagyta Commer
A hölgy: Ah,
meg... En is!
Az ur (meglepe
Hogyan? Hát rossz
jegyét? Vagy talál
ki...
A hölgy: Igen,
közben kiszállók Lu
mat, ki ott helyőrsé
Az ur: Csodál
Lunevilleba megyek
zöld babból?
A hölgy: Igen
Hiszen az pompás d
leba utazik.
Egy hang (kiá
percz mulva indul a
uraságok!...
Az ur; Ez an
csókba kell szállani
A hölgy (nem
ugyan? (Lassan szü
Az ur (szemlé
vél chic-es?
(Elhagyják az
kocsiba,)
A hölgy: Ké
menyire k-dve ta
hemre.